WIADOMOŚCI REKTORSKIE

DO UŻYTKU WEWNĘTRZNEGO

lipiec 1990 (11)

40–LECIE POLITECHNIKI RZESZOWSKIEJ

CZTERDZIESTOLECIE POLITECHNIKI RZESZOWSKIEJ

Rok akademicki 1990/91 jest historyczny w rozwoju naszej Uczelni. Obchodzimy czterdziestolecie swojego istnienia. Jest to czas wzbudzający refleksje związane z dotychczasowym dorobkiem Uczelni, jej aktualnym statusem, perspektywami rozwojowymi jako zbiorowości istotnie wpływającej na poziom intelektualny strefy Centralnego Okręgu Przemysłowego i całej Polski, oraz refleksje ściśle osobiste: o ile każdy z nas - pracowników tej zbiorowości - przyczynił się i może jeszcze wpłynąć na jej znaczenie i osiągnięcia.

O powstaniu Uczelni i jej historii w tej tak niedawno jeszcze zacofanej strefie kraju zadecydowały dalekowzroczne przedwojenne decyzje powołania tutaj Centralnego Okręgu Przemysłowego oraz powojenne przemiany polityczne i gospodarcze, które odcięły Politechnikę Lwowską od wpływu na rozwój intelektualny naszego regionu. Pisze o tym długoletni Rektor Politechniki Rzeszowskiej, prof. dr inż. Kazimierz Oczoś.

Równocześnie jednak, trzeba to przyznać z pełnym uznaniem, inicjatywy władz politycznych i społecznych naszego regionu, kierujących nim przez minione czterdziestolecie, doprowadziły do istnienia Uczelni w jej obecnej formie, pokonując często trudności gospodarcze oraz sprzeciwy innych ośrodków.

Dzisiejszy kształt Uczelni jest dorobkiem zarówno naszych poprzedników, jak i drugiego już pokolenia jej pracowników. Wyrażając szacunek dla ich pracy, a zwłaszcza dla okresu "orki na ugorze", rozwijamy dzisiaj te kierunki i dyscypliny naukowe, które określają szczególny w kraju - lotniczy i przemysłowy charakter Uczelni i te, które służą ogólnemu rozwojowi regionu, zwłaszcza w dziedzinie ochrony środowiska i przebudowy infrastruktury terytorialnej zmieniającej standard życia społeczeństwa.

W obu tych zbiorach dyscyplin naukowych wiele jest jeszcze zadań przed nami, wiele problemów gospodarczych, technicznych i naukowych wymaga rozwiązania, co daje gwarancję istnienia Uczelni i stwarza potrzebę osobistej, ofiarnej, upartej i twórczej pracy "tu i teraz".

O formalnych wyrazach uczczenia jubileuszu informujemy w dalszej części "Wiadomości Rektorskich".

Chciałbym równocześnie zaapelować do naszej społeczności akademickiej, do pracowników naukowych, dydaktycznych, technicznych i do naszych studentów, aby rocznicę uznać za bardziej osobistą, może skromniejszą, ale o ile ważniejszą, aby podjąć osobiste zobowiązanie własnej integracji z dorobkiem Uczelni przez własne osiągnięcia i wkład pracy.

Dziedzinami szczególnie dzisiaj potrzebnymi jest własny rozwój badawczy, owocujący dla Uczelni stopniami naukowymi i uzyskiwaniem uprawnień do prowadzenia doktoratów i habilitacji, rozbudowa i stworzenie laboratoriów, zwiększenie udziału Uczelni we współpracy z przemysłem oraz partycypacja w jego unowocześnianiu i doskonaleniu.

To co zrobiono - jest wynikiem działalności ludzi dobrej woli, to co przed nami - również od nas i naszego zaangażowania zależy.

Niech ta świadomość będzie świadomością czterdziestolecia.

Rektor

prof. dr hab. inż. Stanisław Kuś

ZARYS HISTORII POLITECHNIKI RZESZOWSKIEJ

Zbliża się czterdziesta rocznica stworzenia pierwszych zrębów szkolnictwa wyższego w Rzeszowie. 30 września 1951 roku Ministerstwo Szkół Wyższych i Nauki, w następstwie usilnych starań grupy pracowników rzeszowskiej Wytwórni Sprzętu Komunikacyjnego "PZL" zrzeszonych w Stowarzyszeniu Inżynierów i Techników Mechaników Polskich, otwarło w Rzeszowie WIECZOROWĄ SZKOŁĘ INŻYNIERSKĄ, kształcącą na Wydziale Mechanicznym. Zostało to wywołane szczególną wówczas potrzebą zapewnienia możliwości lokalnego kształcenia i dokształcania ludzi już zatrudnionych w przedsiębiorstwach przemysłowych i jednostkach gospodarczych tego, rozwijającego się regionu kraju. Pierwszym dziekanem Wydziału został mgr inż. Bogdan Marzęcki.

W wyniku reorganizacji, którą objęto wieczorowe szkoły inżynierskie w całym kraju, w 1952 roku podporządkowano rzeszowską placówkę Wieczorowej Szkole Inżynierskiej

w Krakowie (dziekanem był mgr inż. Bogumił Musiał), a po kolejnej reorganizacji wyższego szkolnictwa technicznego w 1955 roku - Politechnice Krakowskiej jako Studium Wieczorowe Terenowe Wydziału Mechanicznego Politechniki Krakowskiej z siedzibą w Rzeszowie. Funkcję prodziekana Wydziału Mechanicznego Politechniki Krakowskiej ds. Studium objął zastępca prof. mgr inż. Roman Niedzielski.

Znaczne osiągnięcia, jakie zanotowało Studium Wieczorowe w okresie lat 1951-1958, zwłaszcza w dziedzinie organizacji procesu dydaktycznego i wyposażenia bazy lokalowo-laboratoryjnej przy bardzo efektywnej pomocy ze strony WSK w Rzeszowie i innych zakładów przemysłowych, stworzyły realną podstawę do rozpoczęcia starań o powołanie w Rzeszowie samodzielnej wyższej szkoły technicznej. Przy pełnym wsparciu miejscowych władz starania te zostały uwieńczone sukcesem, bowiem na mocy rozporządzenia Rady Ministrów nr 153 utworzono z dniem 25 czerwca 1963 roku w Rzeszowie WYŻSZĄ SZKOŁĘ INŻYNIERSKĄ z dwoma Wydziałami: Ogólnotechnicznym i Mechanicznym. Pierwszym rektorem Uczelni został doc. mgr inż. Roman Niedzielski.

Począwszy od 1963 roku następował intensywny rozwój Uczelni. W roku 1965 utworzono Wydział Elektryczny, w 1967 - Wydział Inżynierii Sanitarnej, przekształcony następnie w Wydział Budownictwa Lądowego i Komunalnego, a w 1968 - Wydział Technologii Chemicznej. Systematycznie rozbudowywano WSI, wznosząc obiekty dla każdego wydziału, domy studenckie i stołówkę. Rosła liczba studentów, zwiększała się kadra nauczycieli akademickich, w tym liczba profesorów, docentów i doktorów. Utworzono terenowe punkty konsultacyjne w głównych ośrodkach przemysłowych południowo-wschodniej Polski. Zwiększano liczbę kierunków studiów i specjalności, dostosowując ich profil do specyfiki gospodarczej i potrzeb regionu.

W 1972 roku rektorem Uczelni został doc. dr inż. Kazimierz Oczoś. Na Wydziale Mechanicznym utworzono Oddział Lotniczy. Na podstawie zarządzenia Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki w 1973 roku zmieniono strukturę Uczelni na instytutową, uruchamiając jednocześnie na wszystkich kierunkach studiów dziennych jednolite studia magisterskie.

Uzyskane we wszystkich zasadniczych nurtach działalności efekty oraz rosnąca naukowa i kulturotwórcza rola Uczelni spowodowały nadanie jej pełnego statusu akademickiego. Z dniem 1 października 1974 roku rozporządzeniem Rady Ministrów powołana została POLITECHNIKA RZESZOWSKA im. Ignacego Łukasiewicza.

Następował dalszy rozwój Uczelni. Zwiększała się kadra nauczycieli akademickich, w tym szczególnie liczba doktorów nauk. Rozwijały się pomyślnie kontakty Politechniki z zagranicznymi ośrodkami akademickimi. Rozpoczęła się budowa kompleksu obiektów Instytutu Lotnictwa. Globalna liczba studentów przekroczyła 5 tysięcy słuchaczy. Rosło grono studentów zagranicznych. Mury Uczelni opuścili pierwsi absolwenci unikatowej specjalności pilotażowej. Wydział Mechaniczny uzyskał w 1977 roku prawa nadawania stopnia naukowego doktora, a w roku 1979 odbyła się pierwsza obrona rozprawy doktorskiej.

W 1981 roku rektorem Politechniki został wybrany doc. dr hab. Bolesław Fleszar. Po ogłoszeniu stanu wojennego funkcję rektora objął prof. dr hab. inż. Stanisław Koncewicz. Od roku 1983 kierowanie Uczelnią powierzono uprzednio wybranemu prorektorowi, prof. dr. inż. Kazimierzowi Oczosiowi, którego następnie Kolegium Elektorów wybrało rektorem na kadencję lat 1984-1987. Kontynuowana była budowa obiektów Instytutu Lotnictwa i ich sukcesywne zagospodarowywanie, już jednak z przeznaczeniem dla potrzeb całego Wydziału Mechanicznego.

W 1987 roku rektorem Politechniki został wybrany prof. dr hab. inż. Stanisław Kuś. Obiekty dydaktyczno-laboratoryjne Wydziału Mechanicznego zostały ukończone. Do użytku młodzieży akademickiej oddany został amfiteatr z boiskami sportowymi. Przejęto od Ministerstwa Transportu i Gospodarki Morskiej Ośrodek Szkolenia Personelu Lotniczego i włączono w strukturę organizacyjną Politechniki Rzeszowskiej jako Ośrodek Kształcenia Lotniczego.

Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza zamyka dobiegający okres swej czterdziestoletniej działalności ustabilizowaną pozycją ośrodka kształcenia kwalifikowanych kadr inżynierskich, głównie dla regionu południowo-wschodniej Polski, oraz wiodącej placówki studiów lotniczo-pilotażowych w naszym kraju. Dogodne warunki lokalowe, dydaktyczne i socjalne, wsparte wysokimi kwalifikacjami kadry nauczającej, stanowią bazę rozwojową Uczelni na lata następne z uwzględnieniem nowych potrzeb i struktury gospodarczej Rzeczypospolitej Polskiej.

prof. dr inż. Kazimierz Oczoś

A P E L

Kolegium rektorskie na posiedzeniu w dniu 9 czerwca br. przyjęło propozycję rektora, aby wśród pracowników naszej Uczelni wprowadzić **powszechną znajomość języka angielskiego**. Sądzę, że decyzja ta wymaga uzasadnienia i ogólnej akceptacji ze strony naszej społeczności.

Język angielski stał się w okresie powojennym podstawowym językiem cywilizowanego świata. Objął on swym zasięgiem 60 % ludności globu - od krajów tradycyjnie anglojęzycznych, poprzez Japonię i kraje arabskie, również całą Europę. Stał się głównym językiem kongresów naukowych i ludzi nauki na całym świecie. Przemiany polityczno-gospodarcze najbliższych nam krajów wiążą nas coraz bardziej z tą właśnie strefą jego wpływów. Zmierzamy do wspólnej Europy. Ale wejście handlowe na europejski rynek będzie znacznie dłuższe i trudniejsze niż wejście na rynek nauki. Program "Erasmus" i jego ukierunkowanie na Węgry i Polskę i program "Tempus" niewątpliwie umożliwią nam w bliskim czasie osiągnąć daleki jeszcze dziś cel, aby każdy z naszych pracowników naukowych mógł odbyć staż w zachodnich uniwersytetach. Do tego musimy być intelektualnie przygotowani.

Dla aktywizacji inicjatyw w tej dziedzinie powołaliśmy Pełnomocnika Rektora ds. współpracy z zagranicą, który po wyborach powinien stać się trzecim Prorektorem, z takim zadaniem. Znaną przeszkodą w Polsce w rozwoju kontaktów z zagranicą jest słaba znajomość języka światowego. Bardzo jest cenna znajomość języków obu naszych wielkich sąsiadów zza miedzy wschodniej i zachodniej. Ale drogą jedynie perspektywiczną jest właśnie język światowy. Wprowadzając obowiązek jego znajomości nie zostawiamy Was samych. **Od roku akademickiego 1990/91 uruchamiamy Kolegium Języka Angielskiego** (English Language College) na naszym terenie, z najlepszym wyposażeniem audiowizualnym i częściową własną odpłatnością. Nawiązaliśmy kontakt z Fundacją "Friends of Poland" w Bostonie, nawiązujemy z Polonią angielską i konsulatem amerykańskim w Krakowie.

Nie jesteśmy uczelnią wielką, ale rozwijając swoje szczególne znaczenie w kraju poprzez specjalność lotniczą, chcemy również stać się kuźnią kadr naukowych doskonale przygotowanych do podjęcia współpracy z Europą. Nie dla potrzeb emigracji, ale dla efektywnej pracy u nas, dla dobra naszego regionu i kraju.

Rektor

RAMOWY PROGRAM OBCHODÓW
40-lecia Politechniki Rzeszowskiej
- osoby odpowiedzialne za realizację zadań

1. Wydanie informatora o Uczelni - doc. dr inż. Jan GRUSZECKI
2. Film o Politechnice Rzeszowskiej - doc. dr hab. inż. Andrzej KUSY
3. Inauguracja roku akademickiego 1990/91 z wykładem prof. dr. inż. K.E. Oczosia pt.: "Rola i osiągnięcia Politechniki Rzeszowskiej w badaniach naukowych" - prof. dr hab. inż. Stanisław KUŚ
4. Konferencje i odczyty popularnonaukowe - prof. dr hab. Jan STANKIEWICZ
5. Wykonanie tablicy informacyjnej w budynku "A" i innych obiektach Uczelni - dyr. mgr Franciszek ŚWIDER
6. Reaktywowanie działalności Koła absolwentów PRz i zorganizowanie uroczystego zjazdu - doc. dr inż. Adam BOROWSKI
7. "Dni Politechniki Rzeszowskiej" pod hasłem 40-lecia z uwzględnieniem pokazu lotniczego - p. Wojciech ~~BRYMORA~~ PRZEDBORA (E)
8. Okolicznościowe pamiątki 40-lecia (medal, znaczki, kalendarze itp.) - dyr. mgr Franciszek ŚWIDER
9. Uroczysta inauguracja roku akademickiego 1991/92 zamykająca cykl obchodów 40-lecia Uczelni - REKTOR